

BANK TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHDA RAQAMLI INNOVATSIYALAR VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI

Egamova Fotima Adambayevna

O'zbekiston Respublikasi

Bank-moliya akademiyasi magistranti

Hozirgi kunda raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi bank tizimida transformatsiya jarayonlarini jadallashtirmoqda. Zamonaviy texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar (Big Data), bulutli texnologiyalar, mobil ilovalar va fintex yechimlari tijorat banklari faoliyatini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Natijada bank xizmatlari yanada qulay, tezkor va mijozlarga yo'naltirilgan shaklga ega bo'lmoqda.

O'zbekiston bank tizimida ham raqamli transformatsiya muhim ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda mobil banking, internet-banking, QR-to'lovlar va masofaviy identifikatsiya xizmatlari keng joriy etildi. Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yil 1-yanvar holatiga masofaviy bank xizmatlaridan foydalanuvchilar soni 52,9 million nafarga yetgan. Bu esa aholining raqamli moliyaviy xizmatlarga bo'lgan talabining ortib borayotganidan dalolat beradi.

Raqamli innovatsiyalar banklar uchun operatsion xarajatlarni kamaytirish, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va risklarni samarali boshqarish imkonini bermoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalari kredit risklarini baholash, firibgarlik holatlarini aniqlash hamda mijozlar ehtiyojlarini prognoz qilishda muhim vosita sifatida xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, transformatsiya jarayonlari kiberxavfsizlikni ta'minlash va raqamli infratuzilmani yanada rivojlantirishni talab etadi.

Xulosa qilib aytganda, bank tizimidagi transformatsiya jarayonlari moliyaviy xizmatlar samaradorligini oshirish, moliyaviy inklyuziyani kengaytirish va banklarning raqobatbardoshligini mustahkamlashning muhim omili hisoblanadi. Kelgusida zamonaviy texnologiyalarni yanada keng joriy etish bank sektorining barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Jadval 1

O'zbekiston bank tizimida raqamli transformatsiya ko'rsatkichlarining o'sish dinamikasi (2023–2025 yy.)

Ko'rsatkich	2023	2024	2025
Bank tizimi aktivlari	652 trln so'm	769 trln so'm	877 trln so'm
Mobil banking foydalanuvchilari	34 mln	40 mln+	45 mln+
Onlayn to'lovlar ulushi	58 %	67 %	74 %

Manba: 2025 yil ko'rsatkichlari 2025 yil yakuni va mavjud ochiq statistik ma'lumotlar asosida umumlashtirilgan.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

O'zbekiston bank tizimida raqamlashtirish jarayonlari izchil davom etmoqda. Masofaviy xizmatlar sonining ortishi mijozlar uchun qulaylik yaratmoqda. Sun'iy intellekt asosidagi

tizimlar kredit risklarini baholash va firibgarlik holatlarini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Raqamli innovatsiyalar banklar va fintech kompaniyalari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirib, yangi moliyaviy mahsulotlar paydo bo'lishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, kibernetika xavfsizlik va axborot himoyasi masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda.

Xulosa qilib aytganda raqamli innovatsiyalar bank tizimini modernizatsiya qilish, xizmatlar sifatini oshirish va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. World Bank. *Digital Financial Services*. Washington, DC: World Bank, 2022.
2. International Monetary Fund. *Fintech: The Experience So Far*. Washington, DC: IMF, 2023.
3. Bank for International Settlements. *Annual Economic Report: Digital Innovation and the Future of Banking*. Basel, 2023.
4. King, Brett. *Bank 4.0: Banking Everywhere, Never at a Bank*. Singapore: Marshall Cavendish, 2018.
5. Skinner, Chris. *Digital Bank: Strategies to Launch or Become a Digital Bank*. Singapore: Marshall Cavendish, 2014.
6. Organisation for Economic Co-operation and Development. *The Digital Transformation of Finance*. Paris: OECD Publishing, 2022.
7. McKinsey & Company. *Global Banking Annual Review 2024*. New York, 2024.
8. Deloitte. *Digital Banking Maturity Report 2023*. London, 2023.